

ผู้ป่วยที่ส่งปรึกษากุมารแพทย์โรคหัวใจ : โรงพยาบาลศิริราช

นางสาวธนิศา ศรีวัฒนา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาย้อนหลังในผู้ป่วยเด็กชายใหม่ อายุแรกเกิด – 15 ปีที่ส่งปรึกษากุมารแพทย์โรคหัวใจ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2548 รวมระยะเวลา 1 ปี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา อาการและอาการแสดง การวินิจฉัยโรค ผลของการดูแลรักษาและความชุกของประเภทผู้ป่วยที่ส่งปรึกษา รวมทั้งเป็นการประเมินผลการเรียนการสอนในเรื่องความถูกต้องของการวินิจฉัยเบื้องต้น พบว่า มีผู้ป่วยที่ได้รับการส่งปรึกษาทั้งสิ้น 386 ราย แต่เก็บข้อมูลได้ทั้งหมด 330 ราย มีผู้ป่วย 30 รายที่ส่งปรึกษาเพื่อตรวจคัดกรองหาความผิดปกติร่วมทางหัวใจเนื่องจากมีโรคอื่น โดยไม่มีอาการและอาการแสดงทางระบบหัวใจและหลอดเลือด ผู้ป่วยที่มีอาการและ/หรืออาการแสดงผิดปกติมีทั้งหมด 300 ราย ซึ่งอาการแสดงที่เป็นสาเหตุของการส่งปรึกษาที่พบมากที่สุด คือ เสียงฟู่ของหัวใจโดยไม่มีอาการผิดปกติ (ร้อยละ 37.7) รองลงมา คือ อาการเขียวและหัวใจวาย (ร้อยละ 19 และ 18.3 ตามลำดับ) โดยชนิดของเสียงฟู่หัวใจนั้นพบว่า ผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัย innocent murmur พบมีเสียงฟู่หัวใจเป็น systolic murmur เท่านั้น ในขณะที่โรคหัวใจพิการแต่กำเนิด (CHD) พบเสียงฟู่ได้ทุกชนิด และโรคหัวใจที่เป็นภายหลังคลอด (AHD) ไม่พบเสียงฟู่ชนิด continuous เลย และผลการวินิจฉัย พบเป็นโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดทั้งสิ้น 229 ราย (ร้อยละ 90.8) ซึ่งพบมากในช่วงอายุ 1 เดือน-1 ปี (ร้อยละ 38.4) โรคหัวใจที่เกิดขึ้นในภายหลัง 14 ราย (ร้อยละ 5.6) พบมากในช่วงอายุ 1-5 ปี (ร้อยละ 50) และหัวใจเต้นผิดจังหวะ 9 ราย (ร้อยละ 3.6) พบมากในช่วงอายุ 5-15 ปี (ร้อยละ 88.8) โรคหัวใจพิการแต่กำเนิดที่พบมาก 3 อันดับแรกเรียงตามลำดับ ดังนี้ ventricular septal defect (ร้อยละ 38), patent ductus arteriosus (ร้อยละ 19.7), atrial septal defect (ร้อยละ 16.2) สำหรับโรคหัวใจที่เกิดขึ้นในภายหลังพบว่า โรคคาวาซากิ ไข้รูมาติกและ โรคหัวใจรูมาติก เป็นสาเหตุที่พบมากที่สุด โดยพบร้อยละ 42.8 , 35.7 และ 14.2 ตามลำดับ และภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะพบ supraventricular tachycardia มากที่สุด (ร้อยละ 75) จากการศึกษาพบว่า ความถูกต้องของการวินิจฉัย innocent murmur และ AHD โดยแพทย์ประจำบ้านอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ (ร้อยละ 25 และร้อยละ 58 ตามลำดับ) แต่วินิจฉัย CHD ถูกต้องทุกราย (ร้อยละ 100) ในกลุ่ม CHD ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดมากที่สุด (ร้อยละ 44) ในกลุ่ม AHD และภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะ ได้รับการรักษาโดยการใช้ยามากที่สุด (ร้อยละ 71.6 และ 77.7 ตามลำดับ) ผลการตรวจติดตามจนถึง พฤษภาคม 2549 พบว่า ส่วนใหญ่อาการดีขึ้น (ร้อยละ 50) รองลงมาหายขาด (ร้อยละ 20.7) และไม่พบผู้ป่วยเสียชีวิต

สรุป การวินิจฉัยผู้ป่วยโรคหัวใจเด็กอย่างถูกต้องมีความสำคัญ ทำให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาอย่างถูกต้องและรวดเร็ว สามารถลดอัตราการตายและภาวะแทรกซ้อน นอกจากนี้ยังเป็นการลดค่าใช้จ่ายและภาระงานในการส่งต่อผู้ป่วยบางรายมายังโรงพยาบาลที่มีกุมารแพทย์โรคหัวใจ โดยเฉพาะในกลุ่ม innocent murmur ดังนั้นจำเป็นในการเพิ่มพูนทักษะในการวินิจฉัยและรักษาเบื้องต้นแก่แพทย์ประจำบ้าน

Cardiovascular consultation in pediatric cardiology: Siriraj hospital

นางสาวชนิตา ศรีวัฒนา

Total 386 new patients who were consulted to pediatric cardiologists at Siriraj Hospital between January 1st, 2005 and December 31th, 2005 were retrospectively studied. Among these patients, we can obtain complete information only in 330 patients. Thirty patients who did not have signs and symptoms of heart disease were consulted for screening associated cardiovascular abnormalities.

The objective of the present study are 1) To study the clinical manifestations, diagnosis, management and the results. 2) To evaluate the clinical skill in diagnosis heart disease in children for residency training program development. Therefore, we include only 300 patients in the present study. Most common clinical presentations were asymptomatic heart murmur (37.7%), followed by cyanosis and congestive heart failure (19% and 18.3%, respectively). All of those patients who were diagnosed to have innocent murmur had only systolic murmur and none of those who were diagnosed to have acquired heart disease had continuous murmur. Congenital heart diseases comprised of 90.8% and mostly found in age group of 1month – 1year (38.4%), acquired heart diseases comprised of 5.6% and mostly found in age group of 1 – 5 years (50%), arrhythmia comprised of 3.6% and mostly found in age group of 5 – 15 years (88.8%). The 3 most common congenital heart diseases were ventricular septal defect (38%), patent ductus arteriosus (19.7%) and atrial septal defect (16.2%). In acquired heart diseases, Kawasaki disease, rheumatic fever and rheumatic heart disease were the most common causes (42.8%, 35.7% and 14.2%, respectively). Supraventricular tachycardia was the most common cause of arrhythmia (75%). In the present study, the accuracy of provisional diagnosis by residents of innocent murmur, acquired heart disease and congenital heart disease were 25%, 58% and 100%, respectively.

The majority of CHDs patients were treated with surgery (44%), whereas the majority of patients with AHDs and arrhythmia were treated mostly with medication (71.6% and 77.7%, respectively). In the period of follow up, the majority of patients have clinical improvement (50%) and cure (20.7%). None of the patients died.

Conclusion, early diagnosis and management of heart diseases in children can reduce the morbidity and mortality and also improve the quality of life. In addition, cost and time can be saved in some patients, especially in diagnosis of innocent murmur, which can be managed by general pediatricians. Therefore, clinical skill development for residency training program should be considered.